

Posudek vedoucího diplomové práce

Autor práce: Bc. Dana Opravilová

Název diplomové práce: Pro-aktivní léčebný přístup v neurorehabilitaci integrující vzduchové dlahy a další terapeutické pomůcky

Podtitul: Využití v ergoterapii u dětských pacientů s diagnózou mozková obrna

Vedoucí práce: Mgr. Anna Krulová

Oponent práce: Mgr. Eliška Haškovcová

Akademický rok: 2017/2018

1. Přehlednost a členění práce

Předložená diplomová práce obsahuje 4 hlavní kapitoly, které na sebe logicky navazují, jsou obsahově vyvážené, přiměřené k tématu a cílům práce. Dále práce obsahuje úvod, diskusi, závěr, seznamy a přílohy.

2. Formální náležitosti práce

Diplomová práce je poměrně rozsáhlá, má cca 90 normostran, následně přílohy tvoří dalších cca 50 stran, strany v přílohách nejsou číslovány. Rozsahem práce splňuje požadavky na diplomovou práci. Grafická a estetická úprava práce je na velmi dobré úrovni. Stylisticky je práce na slabší úrovni. Studentka používá převážně správně odbornou terminologii, avšak v popisu vyšetření a terapie u kazuistik lze nalézt nepřesné, nevýstižné a nedostatečně odborné formulace, které snižují kvalitu práce. Na některých místech si tvrzení odporují, např. v kazuistice 1, s. 60, u vyšetření úchopů diplomantka uvádí, že „*Nejsou přítomny žádné funkční omezení.*“, přičemž následně popisuje u této kazuistiky ataxii, inkoordinaci, problematické oblasti úchopů. V práci se vyskytují překlepy a chyby v interpunkci, místy lze nalézt chybné formulace vět. Citační norma byla v práci s drobnými výtkami dodržena.

3. Cíl práce

Diplomantka formuluje hlavní cíl práce srozumitelně a adekvátně k tématu: „*Zjistit, jaký vliv má Pro-aktivní léčebný přístup v neurorehabilitaci na funkční schopnosti dětí se spastickou kvadruparetickou formou mozkové obrny.*“. Dílčí cíle práce neuvádí. Stanovila si výzkumné otázky v souladu s hlavním cílem. Popisuje, že výzkumné otázky byly stanoveny s ohledem na doporučení autorů studií zabývajících se uvedeným Pro-aktivním přístupem (PANat), avšak diplomantka dostatečně nezohlednila minimální doporučovanou tříměsíční intervenci s vyšší frekvencí. Diplomantka pracovala s dětmi pouze 5 týdnů, 3x týdně po dobu 45 minut. Vzhledem ke sledování změn u dané cílové skupiny osob je tato doba nedostatečná. Spolupráce s rodiči, pečovateli, učiteli či terapeuty není z práce patrná. Výjimkou je první kazuistika, kde byla intervence delší, terapie trvala po dobu 4 měsíců a pacientka absolvovala 25 terapií. Cíl práce byl naplněn s výhradami a početnými otázkami, které z práce vyplynuly. Pozitivně lze hodnotit, že diplomantka si některé problémy a nedostatky uvědomuje a diskutuje je. Žádoucí by byl ale hlubší rozbor těchto problematických částí výzkumu.

4. Přehled problematiky

Diplomantka pracovala s přiměřeným počtem zdrojů, vhodně použitých a relevantních k tématu. Celkem v seznamu literatury uvádí 49 zdrojů, 2/3 zdrojů je zahraničních. Správně definovala klíčové pojmy, vytvořila srozumitelný přehled problematiky týkající se Pro-aktivního přístupu zasazeného do kontextu ergoterapeutické intervence u dětí s diagnózou mozková obrna, na který navazuje výzkumnou částí práce.

5. Metodologie diplomové práce

Metodologie diplomové práce má několik nedostatků, převážně souvisejících se změnami, které studentka aplikovala oproti původně stanovenému designu výzkumu. Cíl práce byl totiž formulován prvotně vzhledem k delšímu časovému období, 3 až 4 měsíce pravidelných terapií ve spolupráci s rodičem dítěte a v kombinaci se zadáváním domácího cvičení, jak je tomu i u prvního dítěte z předvýzkumu. Preferována byla tedy intenzivnější práce a delší spolupráce. Zároveň forma mozkové obrny byla zvažována spíše hemiparetická. Dle vyjádření diplomantky se uvedený postup jevil jako prakticky nerealizovatelný vzhledem k zařazeným

Univerzita Karlova v Praze
1. lékařská fakulta

dětem a organizaci, kde výzkum probíhal. Z tohoto důvodu zvolila pouze 5týdenní intervenci, přičemž zůstala u stejných cílů práce, ale následně nezohlednila volbu přístupu, metod, event. další podobu výzkumu. Vzhledem k náročnosti problematiky a nelehkému úkolu studentky i ve fázi rozhodování a plánování, mohla diplomantka mnoho nedostatků minimalizovat jednak včasnými a konstruktivními konzultacemi, zároveň i aktivnějším přístupem ke spolupráci s terapeuty v zařízeních, kde výzkum probíhal. Studentka popisuje metodologii práce na sedmi stranách, přesto na některých místech by bylo vhodné upřesnění. Není např. zřejmé, jakým způsobem prováděla hodnocení PEDI (tedy zda rozhovorem s dítětem, rodičem, event. terapeutem, případně na základě pozorování, nebo kombinací...). Dále vyšetření rozsahů pohybů a spasticity působí ne zcela důvěryhodně vzhledem k chybovosti a místy odhadovaným hodnotám.

6. Přínos pro praxi

Téma je vzhledem k nedostatku evidencí o přístupu PANat velice aktuální. Teoretická část tvoří ucelený přehled problematiky a je tímto jedním z mála dostupných zdrojů k tématu v českém jazyce. Práce zároveň otevírá nové otázky a dává další podněty pro nové studie i přesto, že v ní lze nalézt metodologická úskalí a diskutabilní závěry, čímž její potenciál nebyl zcela naplněn.

7. Náročnost práce na teoretické a praktické znalosti

Autorka zpracovala problematiku, která je velmi náročná na teoretické, ale zejména i praktické poznatky a zkušenosti nejen s přístupem PANat, ale i s cílovou skupinou dětí s mozkovou obrnou. Zároveň si diplomantka zvolila nejtěžší formu mozkové obrny. Práce s touto diagnózou je náročná i pro zkušeného terapeuta, o to víc se očekává interprofesní spolupráce a konzultace s osobami, které se problematikou dlouhodoběji zabývají. Studentka nastudovala množství zdrojů, absolvovala kurz a v úvodu spolupracovala s lektorkou metody. V dalších fázích výzkumu považují spolupráci s odborníky z praxe za nedostatečnou, což se odrazilo ve značných metodologických chybách i celkových výsledcích. Studentka prokázala schopnost aplikovat získané poznatky na konkrétní problém, nezohlednila však některá podstatná fakta (závažnost diagnózy vzhledem k očekávanému progresu a stanovovaným cílům, nutnost specifického přístupu v rámci vyšetření ve srovnání s dospělými osobami apod.). Zároveň ale v teoretické části poměrně podrobně popsala problematiku a zamýšlela se nad ní v širších souvislostech. Je zřejmé, že musela nastudovat velké množství zdrojů a zároveň se naučit aplikovat metodu do praxe na základě absolvování certifikovaného kurzu.

8. Výsledky a jejich analýza

Jádrem praktické části práce jsou ergoterapeutické kazuistiky dětí s diagnózou mozková obrna. Diplomantka pracovala celkem s devíti dětmi, u kterých aplikovala Pro-aktivní přístup. Čtyři reprezentativní kazuistiky prezentuje v praktické části práce, zbylé kazuistiky jsou uvedeny v rámci příloh. Zároveň uvádí v jedné podkapitole souhrnné závěry a srovnání. V kazuistikách se vyskytují nepřesné formulace, které nejsou místy dostatečně konkrétní a odborně popsány, např. v kineziologickém rozboru, s. 49: „*Dolní končetiny jsou funkčně poškozeny, přítomny jsou omezené rozsahy pohybu, snížená svalová síla, špatná koordinace.*“ Blíže není specifikováno. Podobné nepřesnosti lze nalézt i při funkčním hodnocení horních končetin apod. Hodnoty goniometrie horních končetin jsou místy rozporuplné, zejména při srovnání s kontrolním hodnocením, kde popisované zlepšení o 5° až 10° nelze považovat reálně za zlepšení vzhledem k nepřesnosti a způsobu měření, které i sama studentka popisuje. U první kazuistiky hodnoty dokonce pouze odhaduje z důvodu nespolečné práce pacienta. Diskutabilní a nepřesná je tím pádem interpretace výsledků v souhrnném závěru: „*porovnáním vstupního a kontrolního vyšetření bylo prokázáno zlepšení ve všech sledovaných položkách*“ (aktivní i pasivní rozsahy pohybů, úhel spasticity, hodnocení soběstačnosti dle PEDI). Pokud se v reálu zlepšení projevilo, bylo ve všech položkách minimální.

9. Závěry a doporučení

Formulace závěru je nepřesná, viz výše. Následná diskuze je v tomto ohledu strohá a vhodné by bylo hlubší zamyšlení nad limity výzkumu. Diplomantka v závěru práce doporučuje pro další výzkumy intenzivnější a delší intervenci, minimálně 3 měsíce. Vychází jak z vlastního výzkumu, tak z doporučení již provedených zahraničních studií. Tímto je zároveň patrné, že si sama uvědomuje některé nedostatky vlastního výzkumu.

**Univerzita Karlova v Praze
1. lékařská fakulta**

10. Přístup ke zpracovanému tématu

Psaní práce bylo pro autorku velice náročné nejen z pohledu samotného výzkumu, ale i v konstrukci teoretické části. Aby mohla aplikovat Pro-aktivní přístup do praxe, absolvovala před započatím výzkumu certifikovaný kurz. Měla zároveň možnost spolupráce s lektorkou kurzu v rámci výzkumné části práce. Tuto příležitost však nevyužila dostatečně dle očekávání jak v průběhu výzkumu, tak např. ke konzultaci v závěru práce, vzhledem k nárokům kladeným na práci. Takto náročné téma si zároveň vyžaduje úzkou interprofesní spolupráci. Navíc původní plán práce diplomantka značně upravila a následně se potýkala s potížemi v rámci metodologie výzkumu, které mohla minimalizovat včasnými a konstruktivními konzultacemi a zároveň i aktivnějším přístupem ke spolupráci s terapeuti v zařízeních, kde výzkum probíhal. Kladně hodnotím aktivitu studentky při zpracování rešeršní části práce a její zájem o samotnou problematiku a práci s dětmi. Za její slabé stránky považuji zejména plánování aktivit (time management), dodržování domluvených postupů, včasnost a pravidelnost konzultací a interprofesní přístup.

11. Závěry a doporučení vedoucího

Práci doporučuji k obhajobě s výše uvedenými výhradami. Jedná se o velice náročné téma, které zatím v tomto rozsahu nebylo v České republice předmětem výzkumů.

Připomínky a otázky k obhajobě:

1. Popište Vaši spolupráci s jednotlivými členy interprofesního týmu v organizaci, kde jste výzkum prováděla.
2. Co je z Vašeho pohledu největším přínosem této diplomové práce?

Návrh klasifikace práce:

Vzhledem k uvedeným faktům navrhuji při kvalitní obhajobě klasifikaci dobře.

V Praze dne 4. 6. 2018

Posudek vypracovala: Mgr. Anna Krulová

Podpis:

